

CAP. XIV

*Silentio Mi-
sigoris idem
Jan. c. 16.*

Commissis vobis Apostolus silentium, cum se
precipit observandum. Et hoc modo dicitur: *Et tunc
cur: Quia quiescentia, silentium est. Et tunc: in silentio,
& spe erit fortitudo vestra. Idemque silentium, ut ab hora
Vesperarum usque ad horam Tertiam sequentis diei si-
lentium tentationis fore necessitas, vel causa rationa-
bilis, aut licentia Prioris silentium interrumpat. Alio vero
tempore, licet silentij habere observatio tanta, di-
ligentius tamen a multiloquio caveatur. Quoniam scrip-
tum est, non minus experientia docet: In multiloquio
non decet peccatum: & qui inconsideratus est ad lo-
quendum, sentiet mala. Item, Qui multis utitur verbis,
ledit animam suam. Et Dominus in Evangelio: De omni
verbo otioso, quod locuti fuerint homines, reddent ra-
tionem in die iudicii. Faciat ergo unusquisque stateram
verbis suis, & fratres rectos oratione, ne forte labatur, &
cadat in linguam suam, & insanabilis sit casus ejus ad mor-
tem. Custodiens cum Propheta vias suas, non delinquit
in lingua sua. Et silentium in quo cultus justitie est, di-
ligenter, & caute studet observare.*

CAP. XV

*Humilitate
Prioris.*

Tu autem Brocardus, quicumque post te institutus fue-
rit Prior, illud semper habeatis in mento, & servetis in
opere, quod Dominus ait in Evangelio: Quicumque vo-
luerit inter vos major esse frater, erit vester minister: &
quicumque voluerit inter vos primus esse, erit vester ser-
vus.

CAP. XVI

*Veneratione
Prioris.*

Vos quoque ceteri Fratres, Priorem vestrum honorate
humiliter: Christum potius cogitantes, quam ipsum, qui
posuit illum super capita vestra. Et Ecclesiarum Præpo-
situs etiam ait: Qui vos audit, me audit, & qui vos spernit,
me spernit, ut non veniatis in iudicium de contemptu,
sed de obedientia mereamini vitæ æternæ mercedem.

*Vita d. Re-
gula.*

Hæc breviter scripsimus, vobis conversationis vestræ
formulam statuentes, secundum quam vivere debeatis. Si quis
autem supererogaverit, ipse Dominus cum redierit, reddet ei.
Utatur tamen discretionem, quæ virtutum est moderatrix.
Ex Achon, Id. Jan. Anno Domini MCCCXXI.

*Dies d. Re-
gula.*

GREGORIUS IX. PONT. CLXXX.
ANNO DOMINI MCCCXXI.

Gregorius IX. de Civitate Anagninæ, in Provincia
Campaniæ, Ugolinus antea dictus, Tristerii de Co-
mitibus Signinæ filius, Episcopus Ostiensis, & Veliternus. In-
nocentii III. Nepos. Creatus Romæ 13. Kal. coronatus ad
S. Petrum 5. Kal. April. 1227. Creavit Card. 13. Vixit an-
nos 14. menses 5. dies 10. Obiit Romæ 11. Kal. Septem-
bris anno 1241. Corpus ejus in Basilica S. Petri sepul-
tum est. Vacavit Sedes mensem unum.

Quod quicumque Postulatus ad Episcopum Cadiensis
Cathedralem...

Episcopus Cadiensis...

GREGORIUS EPISCOPUS,
Servus Servorum Dei: Dilecto filio Priori Cassaldulensi,
Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Edita 1227.

Fervor & integritas Religionis, quæ in domo tua, &
præsertim in Eremito, per beneplacitum Conditoris,
vigere cognoscitur, inducit nos propensus, & hortatur,
ut petitiones tuas, quantum cum Deo possumus, promp-
to velimus animo exaudire.

*Eremitus
commenda-
tur.*

§. 1. Hac itaque ratione inducti, Tibi & Fratribus tuis
auctoritate Apostolica indulgemus, eos qui de alijs Con-
gregationibus venientes in Eremito vestro, dummodo ele-
gerint, & promiserint sub Ordine & habitu vestro, in
Eremito perpetuo deservire, libere sine cuiusque contra-
dictione, retinere possitis, ita tamen quod non permit-
tantur in factis ordinibus, nisi de ipsorum ordinatione
certi fueritis, ministrare. Nulli ergo omnino hominum,
&c. Si quis autem hoc attentare, &c.

*Privilegi-
um de quo in
reg.
§. 1. 2. 3. 4. 5.
§. 1. 2. 3. 4. 5.
§. 1. 2. 3. 4. 5.
§. 1. 2. 3. 4. 5.*

Dat. Anagninæ 1x. Kalendas Julii, Pontificatus nostri
anno primo.

*Dat. P. A.
23. Junii.*

Canonizatio S. FRANCISCI de Assisio, ejusque re-
latio in numerum Sanctorum Confessorum,
cum suæ Festivitatis institutione pro die quarta
Octobris.

II.

*Iste Franciscus Stigmata JESU CHRISTI in corpore
suo portavit, ut declarat hic idem Pontif. in fr. in
const. 12. Confessor, & Alex. IV. in const. 4. Benigna-
Tres Ordines instituit, ut notavi supra in const. 5.
Honor. III. Solet, fol. ... Et ipsius Festivitatem de pra-
cepto observandam esse censuit Sixt. IV. in const. 3.
Præclara.*

GREGORIUS EPISCOPUS,
Servus Servorum Dei, &c.

Edita 1228.

Mira circa nos divinæ pietatis dignatio, & inextima-
bilis dilectio charitatis, quia filius pro servo tradidit
redimendo, dona suæ miserationis non deserens, & vineæ
dextera ejus plerumque continua protectione conservans,
in illam qui salubriter ipsam excolant, evellentes sarcu-
lo ac vomere, quo Samgar sexcentos Philisthæos percus-
sit, spinas & tribulos ex eadem, operarios etiam in unde-
cima hora transmittit, ut superfluitate palmitum reseca-
ta, & vigulaminibus spuriis radices altas non dantibus,
necnon sentibus extirpatis, fructum suam afferat, &
jucundum, qui prælo patientiæ defæcatus, in æternitatis
cellarium transferatur. Impietate profecto velut igne
suscensâ, & frigescente charitate multorum, in ejusdem
maceriæ diruendam, irruentibus Philisthæis potione
terrenæ cadentibus voluptatis.

Præmium

§. 1. Ecce in hora undecima Dominus qui cum diluvii
aqua terram deleteret, justum per lignum contemptibilem
gubernavit, super sortem justorum virgam peccantium
non relinquens, excitavit servum suum Beatum FRAN-
CISCUM, virum utique secundum cor suum, apud cogi-
tationes divitum lampadem quidem contemptam, sed
paratam ad tempus statutum, illam in vineam suam mit-
tens, ut ex ipsa spinas & veptes evelleret, prostratis illam
impugnantis Philisthæis, illuminando patriam, & re-
conciliari Deo, exhortatione sedula commonendo.

*Franciscus
de Assisio
fuit vir
deus in
do ad con-
versionem
multorum.*

§. 2. Qui audita interiori voce invitantis amici, impi-
ger surgens, mundi vincula blâdientis, quasi alter Sâson,
gratia divina præventus dirupit, & spiritu fervoris conce-
pro, asinque arrepta mândibula, prædicatione siquidem sim-
plici, nullis verborum persuasibilem humanæ sapientiæ
colo

*Qui similes
ejus prædi-
catione multos
ad vitam
salutem rediit.*

coloribus adornata, sed tamen Dei virtute potenti, qui insinua mundi eligit, ut fortia quaecumque confundas, non tantum mille, sed multa Philistinorum, eo qui tangit montes, & fumigant, faciente, prostravit, & in spiritus servitute cedere, carnis illecebris antea servientes. Quibus vitis moriens, & Deo viventibus, jam non ipsis, quod pars pessima perit, ex mandibula ipsa egressa copiosa est aqua, reficiens, abluens, & fecundans lapidos, sordidos, & atentes, quae in vitam aeternam saliens absque argento, & commutatione aliqua potest emi, cuius rivuli longe lateque diffusi, vineam irrigant usque ad mare palmites, & usque ad flumen propagine extendentem.

§. 3. Hic denique Patris nostri Abrabae imitatus vestigia, mente de terra & cognatione sua, necnon domo patris ejus egrediens, iturus in terram quam sibi Dominus divina inspiratione monstravit, ut expeditus curret ad bravium vocationis caelestis, & per angustam portam posset facilius introire, sarcinam terrenae substantiae deposuit, se illi conformans, qui cum dives esset, pro nobis factus est pauper, eamque dispersit, dedit pauperibus, ut sic ejus justitia in saeculum saeculi permaneret. Et in terram visionis accedens, super unum sibi montium demonstratum, videlicet excellentiam fidei, carnem suam, quia filiam unigenitam, quae ipsum interdum deceperat, cum Jephthe Domino in holocaustum obtulit, igne supposito charitatis, illam fame, siti, frigore, ac nuditate, vigiliis multis, & jejuniis macerando, qua cum vitis, & concupiscentiis crucifixa, dicere poterat cum Apostolo: Vivo ego, jam non ego, vivit autem in me Christus: quoniam jam non sibi vixerat, sed Christo potius, qui pro peccatis nostris mortuus est, & resurrexit propter justificationem nostram, ut nullatenus peccato ulterius serviamus. Vitia quoque supplantans, & contra mundum, carnem, & potestates aeras lucram assumens viriliter, uxore, villa, bobus, a cena magna retrahentibus invitatos, penitus abdicatis, cum Jacob Domino jubete surrexit, & gratia spiritus septiformis accepta, octoque sibi assistentibus Beatitudinibus Evangelicis, Bethel domum Dei, quam seipsum preparavit eidem per quindecim gradus virtutum, qui mystice in psalterio continentur, ascendit. Et ibidem altare cordis Domino construens, aromata devotarum orationum obtulit super eo, per manus Angelicas in conspectu Domini deferenda, concivis Angelicus mox futurus.

§. 4. Ne vero sibi soli proficeret in monte, tantummodo Rachel amplexibus inhaerendo, contemplationi pulchrae quidem, sed sterili, ad Lix interdium descendit cubiculum, minaturus gregem gemellis foetibus fecundatum ad interiora deserti, pro vitae pascuis perquirendis, ut illic ubi manna caelestis dulcedinis reficit a saecularium strepitu segregatos, cum lacrymarum effusione femina sua mittens, cum exultatione manipulos ad aeternitatis horrea reportaret, cum populi sui principibus collocandus, corona justitiae coronatus. Qui nimirum non quae sua sunt quaerens, sed potius quae sunt Christi, & eisdem velut apis argumentosa deserviens, necnon quasi stella matutina in medio nebulae, ac quasi Luna plena in diebus suis, & sicut Sol in Ecclesia Dei fulgens, lampadem, & tubam in magis assumpsit, ut lucentium operum documentis humiles attraheret ad gratiam, & protervos a noxiis retraheret excessibus, dura increpatione terrendo. Ac sic virtute charitatis afflatus, in castra Madianitarum, Ecclesiae judicium declinantium, per contemptum, eo juvante, qui dum virginali utero clauderetur, mundum suo circuibat imperio universum, intrepidus irruit, & abstulit arma in quibus confidebat fortis armatus, atrium suum custodiens, & distribuit spolia quae tenebat, ejusque captivitatem captivam reduxit in obsequium Jesu Christi.

§. 5. Hoste itaque triplici in terra positus superato, Regno caelorum vim intulit, & illud rapuit violentus, & post hujus vitae quamplura gloriosa certamina, mundum triumphans, feliciter migravit ad Dominum, multos praeveniens scientia praeditos scienter nescius, & sapienter indoctus.

§. 6. Sane licet ejus vita tam sancta, tam strenua, & praecleara sibi sufficeret ad obtinendum consortium Ecclesiae triumphantis, quia tamen militans, quae solummodo videt in facie, non praesumit de his, qui de suo foro non

sunt, auctoritate propria iudicare, ut illos pro vita tantum venerando assumat, praesertim quae nonnunquam Angelus Saranae in lucis Angelum se transformat, omnipotens & misericors Deus, de cujus munere venit, quod praedictus famulus Christi, digne sibi & laudabiliter deservivit, tantam lucernam, absconsam sub modio remanere non patiens, sed eam volens super candelabrum collocari, his qui sunt in domo luminis, solatium praebituram, vitam ejus sibi fuisse acceptam, & ipsius memoriam esse a militanti Ecclesia venerandam, multis & praeclaris miraculis declaravit.

§. 7. Cum igitur gloriose vitae ipsius insignia ex multa familiaritate, quam nobiscum habuit in minori officio constitutus, plene cognita nobis essent, & de miraculorum coruscatione multiplici per testes idoneos nobis facta fuerit plena fides, confidentes per Dei misericordiam, nos & gregem nobis commissum ejus suffragiis adjuvari, & quem familiarem habuimus in terris, habere patronum in caelis, habito fratrum nostrorum consilio & assensu, ipsum adscribi decrevimus sanctorum Catalogo venerandum.

§. 8. Statuentes ut, IV. Nonas Octobris, die videlicet quo a carnis ergastulo absolutus, ad aetherea Regna pervenit, ab universali Ecclesia natalitia ejus devotè ac solemniter celebrentur.

§. 9. Quocirca universitatem vestram rogamus, monentis, & exhortamur in Domino, per Apostolica vobis scripta mandantes, quatenus die praedicto in commemoratione ipsius divinis laudibus alacriter insistentes, ejusdem patrocinia humiliter imploretis, ut ipsius intercedentibus meritis, ad ejus mereamini consortium pervenire: illo praesente, qui est benedictus in saecula saeculorum. Amen. D. Perusii. XIV. Kal. Augusti, Pont. nostri Anno secundo.

Hic ideo Pontificis illum catalogo sanctorum Confessorum adscribitur.

Ex quo f. die 4. Oct. agi jubet.

Omnes ad illius venerationem hortantur.

D. P. A. 2. die 29. Julii

Oblati Ordinis Carthusiensis gaudent omnibus ejusdem Ordinis praerogativis & indultis.

Hujus Ordinis institutionem, & alia attende sup. in const. 7. Alex. III. Cum vos, fol. 64.

GREGORIUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Priori, & Capitulo Carthusien. Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Quoties a nobis petitur, quod Religioni & honestati convenire dignoscitur, animo nos decet libenti concedere, & justis perentium desideriis favorem benevoluntatis impertiri.

§. 1. Cum igitur, sicut vestra petitio nobis exhibita continebat septem oblatos, qui redditi vulgariter appellantur, in qualibet domo vestri Ordinis habeatis agriculturam vestrae operi deputatos, & ipsi relicto saeculo continentiae voto adstricti, promissa loci stabilitate sub obedientia, sine proprio vivere teneantur. Nos vestris precibus inclinatis, eisdem sub B. Petri, & nostra protectione suscipimus, auctoritate vobis praesentium indulgentes, ut ipsi eisdem libertatibus, & immunitatibus gaudeant, quibus gaudent fratres Ordinis antedicti.

§. 2. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae protectionis, & concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. Reate, III. Nonas Februarii, Pontificatus nostri Anno quinto.

Exordium.

Oblati gaudent indultibus Ordinis.

Sanctio finalis.

D. P. A. 5. die 3. Febr.

Canonizatio S. Antonii Lusitani, de Padua nuncupati, professoris Ordinis Fratrum Minorum Conventualium S. Francisci, ejusque relatio in numerum SS. Confessorum, cum institutione ejus festivitatis pro die 13. mensis Junii.

Hanc Festivitatem duplici officio celebrari jussit Six. V. in ejus const. 18. Immensa.

IV;

Pentecostem vitam eligis, jejuniis, vigiliis & nuditate carnem maceravit, nullisque vitis in micis.

Religionemque Fratrum Minorum, Monachaliumque ac Tertiariorum instituit, ut in rubr.

Et tandem videmus in Domino.

Miraculisque pluribus claruit.

1233. GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Patriarchis, Archiepiscopis, Abbatibus, & aliis Ecclesiarum Prælatibus, præsentem paginam inspicimus.

Sanctos quos Deus honorat in caelis, multis mirabilibus claris facit in terris.

Cum dicat Dominus per Prophetam, Dabo vos cunctis populis in laudem & gloriam & honorem; & per se polliceatur, quod iusti sicut sol in conspectu Dei fulgebunt; pius & iustus est, ut quos Dominus merito sanctitatis coronat, & honorat in caelis, nos venerationis officio laudemus & glorificemus in terris; cum ipse potius laudetur & glorificetur in illis, qui est laudabilis & gloriosus in saecula, & in sanctis. Ut enim suae virtutis potentiam mirabiliter manifestet, & nostrae salutis causam misericorditer operetur, fideles suos, quos semper coronat in caelo, frequenter & honorat in saeculo, ad eorum memórias signa faciens & prodigia, per quae pravitas confundatur haeretica, & fides Catholica confirmetur, fideles mentis torpore discusso, ad boni operis excitentur instantiam, haeretici depulsa in qua jacent caecitatis caligine, ab invio reducantur ad viam, & Judaei atque Pagani vero lumine cognito currant ad Christum, lucem, viam, veritatem, & vitam.

Inter quos est Antonius de Padua plurimis virtutibus & miraculis clarus.

§. 1. Unde nos charissimi, etsi non quantas debemus, quantas tamen possumus gratias agimus gratiarum omnium largitori, quod diebus nostris ad confirmationem Catholicae fidei, & ad confutionem haereticae pravitatis evidenter innovat signa, & mirabilia potenter immutat, faciens illos coruscare miraculis, qui fidem Catholicam tam corde, quam ore, necnon & opere corroborant. De quorum numero est sanctae memoriae Beatus Antonius de Ordine Fratrum Minorum, qui olim degens in saeculo magis pollebat meritis, nunc vivens in caelo multis coruscatur miraculis, ut ejus sanctitas certis indicis comprobetur.

Paduanus homo infiterunt apud hunc Pont. pro illius Canonizatione.

§. 2. Cum enim dudum venerabilis frater noster Episcopus, & dilectus filius N. Potestas, & communitas Paduana nobis per nuntios suos, & literas humiliter supplicassent, ut cum Dominus eidem Sancto tantam contulit gloriam, ut ad dandam scientiam primae stolae immortalitatis ipsius, & experimentum evidens de secunda, sepulchrum ejus tot & tantis daret coruscare miraculis, quod ejus inter alios Sanctos non invocari suffragia est indignum, de ipsius miraculis testes recipi mandarem.

Et quia duo sunt necessaria, ut quis Sanctus habeatur apud homines, virtus scilicet morum, & veritas signorum.

§. 3. Nos attendentes, quod licet ad hoc ut aliquis sanctus sit apud Dominum in Ecclesia triumphante, sola sufficiat finalis perseverantia, juxta illud: Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vitae; ad hoc tamen ut sanctus habeatur apud homines in Ecclesia militante, duo sunt necessaria, virtus morum, & veritas signorum, merita videlicet, & miracula, ut haec & illa sibi ad invicem attestentur, cum nec merita sine miraculis, nec miracula sine meritis plene sufficiant ad perhibendum inter homines testimonium sanctitatis. Sed cum merita sana procedunt, & clara succedunt miracula, certum praebet indicium sanctitatis, ut nos ad ipsius venerationem inducant, quae Deus ex meritis praecedentibus, & signis subsequentibus exhibet veneranda. Quae duo ex verbis Evangelistae plenius colliguntur. Illi autem profecti praedicaverunt ubique, Domino cooperante, & sermonem confirmante sequentibus signis; eidem Episcopo & dilecti filii Fratri Jordano S. Benedicti, & L. S. Augustini, Prioribus Ordinis Fratrum Praedicatorum Paduan. receptionem testium de miraculis ejusdem Sancti duximus committendam.

Hic ideo Pövizæ processum desuper fieri commisit, unde de praedictis certior reddimus est, & modo SS. Catalogo eorum adscribit.

§. 4. Nuper autem tam per relationem praedictorum Episcopi & Priorum, quam per depositiones testium super hoc receptorum, de ipsius virtutibus & miraculorum insignis certiores effecti, & experti aliquando per nos ipsos sanctitatem vitae, & admirabilem conversationem ipsius, utpote qui apud nos fuit aliquod diu laudabiliter conversatus, eisdem Episcopo & potestate & Communitate praedictis, per solemnes nuntios suos, & literas, nobis cum instantia denuo supplicantibus, quod eundem Fratrem Sanctorum Catalogo adscribere curarem, ut auctoritate sicut convenit Apostolica, dignus honore illi exhiberetur in terris, qui sicut clavis signis & evidentibus argumentis apparet, honoratur in caelis. Ipsum, qui corporaliter dissolutus, cum CHRISTO esse meruit in caelestibus, ne illius honori debito & gloriae detrudere quodammodo vi-

deremus, & glorificatum a Domino permitteremus ulterrius humana devotione privari; de Fratrum nostrorum consilio, & Praelatorum omnium tunc apud Sedem Apostolicam existentium, Catalogo Sanctorum duximus adscribendum.

Hincque vitam in hunc prout 13. Junii.

§. 5. Cum igitur secundum Evangelicam veritatem, nemo accendat lucernam, & ponat eam sub modio, sed super candelabrum, ut omnes qui in domo sunt, lumen videant, & praedicti Sancti lucerna sic arserit haecenus in hoc mundo, quod per Dei gratiam jam non sub modio, sed super candelabrum meruerit collocari. Univercitatem vestram rogamus, monemus, atque hortamur, per Apostolica vobis scripta mandantes, quatenus devotionem fidelium ad venerationem ejus salubriter excitantes, festivitatem ipsius Idibus Julii annis, singulis celebratis, & faciatis eadem die solemniter celebrari: ut ejusdem precibus Dominus exoratus, gratiam in praesenti, & gloriam nobis tribuat in futuro.

Induly. riu sepulchrum visitantibus elargitur.

§. 6. Nos autem cupientes sepulchrum tanti Confessoris, qui miraculorum fulgoribus illustrat Ecclesiam generalem, congruis honoribus frequentari, omnibus verè poenitentibus & confessis, illud in festivitate ipsius usque ad octavam diem, annis singulis cum reverentia debita visitantibus, de Omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, annum unum de injuncta sibi poenitentia misericorditer relaxamus.

D. P. A. 6. 1. Junii.

Dat. Spoleti, Kalend. Junii, anno sexto.

Reformatio Monachorum Cluniacensium Ordinis S. Benedicti

Hinc reformationi multa detraxit & addidit Nicol. IV. inf. in eius const. 3. Regis, ibi videat. Ultra ea, qua sunt in Decr. & Clem. de Stat. Monach. & Conc. Trid. sess. 25. cap. 11.

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Abbatibus, & Conventui Cluniacensi, Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Edita A. D. 1233.

Bethemoth non contentus quasi bos comedere palcas, sed escas electas avidè concupiscens, venatur instanter animas delicatas; non solum simpliciter gradientibus ponendo pedicas, & laqueos in capturam, sed etiam contemplationis gratiam in solitudinem advolantibus praetendendo decipulas, & retia extendendo. Sapè dolore confodimur in occulto, & rubore perfundimur in aperto, quia cum Ordo Cluniacensis in Ecclesiae Paradiso dextera divina plantatus, à mari usque ad mare protectis palmitibus, gratos flores & uberes fructus producere solumer honestatis, nunc in amaritudinem alienae vitis aversus, producit labruscas stuporem dentibus facientes, factus in laqueum & ruinam, in lapidem offensionis, & petram scandali duabus domibus Israel, contemplativis videlicet, & activis. Domus quoque vestrae in multis locis desolatae sunt, sicut in vastitate hostili, & multae derelictae sunt sicut umbraculum in vinea, & sicut tugurium in cucumerario, & velut civitas quae vastatur.

Causa hinc reformationis.

§. 1. Quare cupientes deformatum ordinem reformare, & instaurare collapsum, in primis statuimus, ut generale Capitulum Abbatum & Priorum, tam conventuatum, quam minorum Cluniacensis Ordinis, sive immediate sive aliquo medio sint subiecti, apud Cluniacum annis singulis celebretur. Vbi sine personarum acceptatione, secundum Deum & B. Benedicti Regulam, & Cluniacensis Ordinis instituta, delinquentium corrigantur excessus, & de salute animarum, & de consecratione Ordinis Cluniacensis, & domorum indemnitate tractetur, & statuatur quod fuerit regulariter statuendum. Nec in hoc Priores vel Camerarii invicè sibi parcant, sed unusquisque quod viderit in alio corrigendum, timorem Dei habens praesentibus oculis, in capitulo publice vel privatim (prout melius viderit expedire) in charitate proponat. Et correctus hoc molestè non ferat, sed correctionem fratris accipiat patienter. In hoc autem Capitulo nullae fiant exactiones ab aliquo, nulla dentur munera, vel accipiantur, seu etiam promittantur, sed omnia in sinceritate procedant, & ad instar Cisterciensis Ordinis celebrentur.

Capitulum Generale quovis annis fiat apud Cluniacum iuxta formam hic traditam.

§. 2. Et

Visitatione
provinciarum
in eo
gatur.

Causa per
Abbatem non
terminata
ad
Capitulum
refertur.
Ad refri-
gium Or-
dinis statu-
tum sunt.
Capituli
dignitates
in anno
Abbatem
sunt.

Abbatem
Prioratus
quando ad
Capitulum
referre do-
nant.

In d. Capit.
quatuor
viri
dignitate
Abbatem
dignitate
corre-
ctionem cu-
rant.

Beneficia
aliqua illi-
qua pactione
conferantur.

Priores qui-
modo sunt
amovendi.

§. 2. Et in omnibus locis ab Abbatibus & Prioribus Cluniacensis Ordinis largiantur, & Visitatores per singulas Provincias ordinentur, visitationis forma, & correptionis modo, juxta Cisterciensem consuetudinem observari. Nisi quoque Capitulum tres Priores Carrusienses volumus interesse, non ut aliquam jurisdictionem exercent, sed ut ipsos instruant & dirigant, & diligenciam ipsorum vel negligentiam referant Sedi Apostolicæ annuatim.

§. 3. Omnes causæ quæ inter personas Ordinis Cluniacensis emergerint, & per Abbatem Cluniacensem non fuerint terminatæ, delatæ ad Capitulum per Definidores statutos (prout fit in Cisterciensi Capitulo) terminentur.

§. 4. Et estatuantur, quæ provenerint ad conservationem & restrictionem, non ad relaxationem Ordinis, vel regulæ videbuntur.

§. 5. Omnes verò Abbates & Priores annis singulis ad Capitulum venientes, definitiones (si quæ factæ fuerint) in suo reditu habeant, bis in anno in suis Capitulis, & Visitationis tempore nihilominus recitandas, ut nullus prætextu ignorantie se valeat excusare.

§. 6. Visitatores etiam à personis, & locis quæ visitant, præter moderatas expensas victui necessarias recipere nihil omnino præsumant, sed exequentes ab omnimunere manus suas, cum paucis incedant, secundum quod ipso Capitulo fuerit ordinatum.

§. 7. Prima enim vice omnes Abbates & Priores conveniant ad Capitulum, recepturi reformationem præsentibus annotatam, & postmodum illi qui sunt ultra mare Angliæ, vel ultra Alpes, uno anno intermisso, cum moderato familiarum, ac equitatum comitatu, ne domus ad quas eos venire contingeret, aggraventur, accedant: super his in primo Capitulo superfluitate qualibet referenda, & certo nihilominus moderamine adhibendo.

§. 8. Statuimus insuper, ut quolibet anno in Capitulo per Definidores quatuor personæ discretæ ac Deum timentes, videlicet duo Abbates, & duo Priores Cluniacensis Ordinis eligantur, qui semel in anno statuto termino ad Cluniacense Monasterium accedentes, tam de persona Cluniacensis Abbatis, quam de Monasteriorum & locorum circum adjacentium statu in spiritualibus & temporalibus diligenter inquirent, & quæ corrigenda invenerint, ad ipsorum consilium corrigantur. Ea verò quæ majori consilio indigent, referantur singulis annis ad Capitulum Generale, ut Cluniacensis Ecclesia in bono statu per visitationem hujusmodi perseveret. Et si Abbatis exigent merita (quæ celari non debent) ab Visitatores moneatur, ut cedat, & liceat Visitatoribus, & Conventui Cluniacensi hujus recipere cessionem. Quod si forte Abbas sibi cessionis remedio noluerit providere, quæ de ipso Visitatorum inquisitio comprehendet, ad Sedem Apostolicam referat.

§. 9. Cæterum quia ex mala ordinatione Prioratum & obediuntiarum, & frequenti mutatione Priorum multa evenisse detrimenta noscuntur, districte præcipimus, ut Prioratus, Decanatus, & omnes aliæ administrationes conferantur gratis absque venalitate, ac aliqua pactione, & Prioratus Conventuales non nisi sacerdotibus committantur. Hæc autem nolumus ad illas grangias, seu administrationes extendi, quæ curam animarum non habent, & laicis consuevere committi. Si quis autem propter hæc dedisse, vel recepisse aliquid convictus extiterit, ex tunc nunquam in Ordine Cluniacensi dignitatem habeat, vel honorem. Et si adversus aliquem super hoc apud Visitatores, vel Definidores vehementer habeatur præsumptio, ipsum per eos à Prioratu, vel administratione sic obtenta volumus amoveri. Et si quis ponens carnem brachium suum, per interventum secularium personarum committi sibi potentiam, vel Prioratum poposcerit, nunquam illud obtineat, sed nec alterum infra annum.

§. 10. Conventuales quoque Priores quandiu in spiritualibus & temporalibus bene administraverint, non nisi ex certis causis debent amoveri, videlicet si dilapidatores, vel inobedientes, aut rebelles, seu infames, vel incontinentes extiterint, seu ad majorem dignitatem fuerint promovendi: quod etiam de minoribus Prioribus volumus observari. Nullusque literas confirmationis

Abbatem, quod de suo Prioratu vel obediencia non debet amoveri.

§. 11. In institutione verò Abbatum, vel Priorum Conventualium, videlicet deo Monachorum & supra, inodus, forma & causa serventur, quæ consueverunt circa Abbates Cisterciens. Ordinis observari, & qui removerit se inclinet humiliter, nec appellet. Quod si absque justa causa remotus extiterit, & hoc per alios innotescat, Capitulo Generali tam amoveatur, quam consuetudinem more Cisterciens. Ordinis puniatur. Et quidem ut plerumque adhibeatur huic morbo remedium, ita duximus providendum, ut videlicet quod singulis annis in Generali Capitulo Definidores scribant & referant nomina singulorum Abbatum & Priorum, qui tunc in eodem fuerint congregati, & in sequenti Capitulo lectis eorum nominibus, in quibus Ecclesiis sint Abbates, vel Priores mutati diligenter attendant, & qui mutaverint, causam mutationum proponant. Quæ si justa fuerit, approbetur ab ipsis, alioquin mutatoribus pena secundum Cisterciens. Ordinis consuetudinem infligatur. Si quis fuerit ab Abbacia vel Prioratu sua culpa remotus, ad illud Monasterium, in quo digne desinat quod commisit, Superioris providentia transmittatur. Et si propter senectutis defectum, aut aliam causam honestam spontaneus cesserit, revertatur ad claustrum, illo sibi quod eligere maluerit deputato.

§. 12. Ad institutionem namque Priorum Conventualium absque duorum Priorum Conventualium consilio minime procedatur, quatenus talis præficiatur, qui noverit & possit præesse pariter & prodesse, cum in Cister. Ord. absque Abbatum consilio non instituantur aliquis in Abbatem. Verum quia interdum Monachi Abbatum, vel Priorum suorum delicta revelare formidant, ne ad ignotas & remotas Provincias quasi in exilium relegentur, huic morbo sic duximus providendum, quod videlicet Visitatores cum accesserint ad Monasteria visitanda, diligenter inquirent, si quis Monachus fuerit illo anno à Monasterio cui officium Visitationis impendunt emissus, & propter quam causam. Et si causa rationalis extiterit, approbetur, alioquin & revocetur Monachus, & qui cum emisit Visitatoris arbitrio puniatur.

§. 13. Adhuc districte inhiemus, ut nullus plures Prioratus, seu Prioratum cum Abbacia ejusdem Ordinis, vel alterius habere præsumat. Nec Abbas Cluniacensis, vel aliquis alius Abbas, vel Prior ejusdem Ordinis aliquem de suis sibi Prioratibus ad manum suam retineat, sed singulis Prioratibus Priores singuli deputentur.

§. 14. Nec aliquis qui Ordinem Cluniacensem non fuerit professus, hunc ejusdem Ordinis Prioratum obtineat.

§. 15. Nec in aliquo Prioratu unus solus Monachus commoretur, sed ei qui solus est, unus vel plures Monachi socii adjungantur, si loci suppetant facultates; alioquin revocetur ad claustrum, proviso quod in eodem loco divina celebrentur honeste.

§. 16. Circa qualitatem verò ciborum & potus servate præcipimus, ut omnes Monachi in uno refectuario refectorio de eodem pane & potu, ac una coquina, nisi forte ipsorum aliquem comedere cum Abbate, vel Priore, seu in infirmitate contingat. Abbas autem vel Prior in refectorio cum fratribus comedat, nisi propter hospites muret locum. Et in infirmitate nullus comedat nisi propter infirmitatem, vel debilitatem illuc fuerit destinatus.

§. 17. Præcipimus etiam (juxta quod in B. Benedicti regula continetur) ut nullus Monachus in quovis loco, vel domo Cluniacensis Ordinis, aut extra, nisi tantum in infirmitate (ut prædictum est) carnes manducare præsumat. Quod qui præsumperit, si claustralis fuerit, gravi penæ subdat, vel si dignitatem, vel administrationem habuerit, privetur eadem.

§. 18. Illud quoque observari præcipimus, ut Monachi sicut in claustris, ita & foris honeste se habeant, nec incedant sine cuculla & floco, vel sine cuculla & capa regulari, non bloia, non sumptuosa, sed tali quæ triginta solidorum pretium non excedat. Et nullus Abbas vel Prior sine postella & sella regulari, non tamen pretiosa, equitate præsumat, nec aliquis Monachus equitans capellis filicis, vel aliis omnino capellis, seu talceis non corrigatis

Abbatibus
modo visitandi.

Institio
Priorum
Conventualium
qualitatis.

Prioratum
pluribus
aut ejus cum
Abbacia re-
tentio prohibetur.

Externis
interdicuntur
Prioratus.
Prior absque
socio in Pri-
oratu non
commoretur.

Cibus sit om-
nibus unifor-
mis.

Carnibus
vesci prohibetur.

Habitus hoc
vestis præ-
scribitur.

gladii utatur. In quibusdam in quibus loco tantum, vel coopertoris de bruneto, aut pellibus in variis, seu amissis, vel lineamentis lineis, uti presunt, nec deturac vestes sicillas ante vel cetero, nec aliquis claustralia habere propriam cappam pluviam vel quatuor, sibi deputatam attenter.

§. 19. Circa equitatem namque & familiam omnem superfluitatem amputare volentes, mandamus ut Abbas Cluniacensis equitatis servitium contentus existat; & alii Abbates ejusdem Ordinis, ac Prior de Chagnate, Prior S. Martini, & Priores alii Conventuales quibus vel quatuor, & ceteri Priores minores duabus eveditionibus sint contenti. Abbas vel Priores, servientes non pueros, non nobiles, non vestibus sumptuosus, sive diversi coloris, sed maturos habeant & honestos.

Contrahendi & rationis reddenda norma prescribitur.

§. 20. Quia vero ad defolationem domorum plurimum operatur laxa debita potestas contrahendi, & quod ratio non reddatur de debitis vel receptis, precipimus, ut singuli Abbates & Priores de consilio fratrum & familiarum quibus presunt, cum testimonio bonorum virorum, qui ad locum pertinent, cum contrahendum, vel innovandum est mutuum, ita id faciant diligenter, quod omnibus liqueat quanta summa, quibus personis, quibus conditionibus, quibus terminis debeatur, & in quos usus contractum mutuum sit conversum. Et ut domorum status certior habeatur, singulis duobus mensibus coram Abbate, vel Priore (si non est ibi Abbas) & senioribus, reddant singuli officiales de suis officiis rationem, de omnibus receptis & expensis computationem fideliter facientes. Abbas quoque Cluniacensis, & ceteri Abbates & Priores, quater in anno statum sue domus in suo Capitulo, & etiam coram Visitatoribus, cum venerint, plene declarent. Nec aliquis Abbas, vel Prior Prioratum, vel grangiam aliquam, venditionis, aut donationis, seu alio quo alio titulo alienare, absque Abbatis Patris, vel Patris Prioris & Conventus sui verbo, & consensu presumat.

Proprietarii panis subiciuntur.

§. 21. Monachis proprietarii etiam poena, juxta morem Cisterciensis Ordinis infligatur, & in proprietarios excommunicationis sententia promulgetur, nisi Monachus proprietarius deposita restituerit que suis fuerint Monasteriis resignanda.

Prælati exa. ditiones, & extorsiones interdiciuntur.

§. 22. Ad hæc, quoniam Abbas Cluniacensis, nec non Abbates, & Priores ejusdem Ordinis, Prioratus sibi subiectos exactionibus & extorsionibus consueverunt adeo aggravare, quod in eisdem Prioratibus antiquus & consuetus Monachorum numerus est nimium diminutus, nos id de cetero fieri sub attestatione divini iudicii prohibemus, cum liqueat prioratus ipsos non ad destructionem, sed ad conservationem Ordinis & correctionem sibi esse subiectos, & eisdem Prioratibus pro sustentatione Monachorum inibi Domino famulantium, possessiones pia devotione fidelium fuisse concessas.

Minores annis 15. ad religionem non recipiantur. 2mo anno 16. Concil. Trid. sess. 25. c. 15.

§. 23. Ceterum quia non est in primogenito bovis arandum, districtius inhibemus, ne pueri ante quintumdecimum annum completer in Monachos admittantur, illis dumtaxat exceptis, quibus in Cluniacensi Monasterio ex antiqua consuetudine certum est officium deputatum.

Mulieribus claustris, & Chori ingressus prohibentur.

§. 24. Mulieribus ingressu claustris, vel chori penitus interdictum.

§. 25. Et cum secundum Evangelicam veritatem, qui mandata Dei propter traditiones transgrediuntur humanas, à Domino arguantur, strictissime interdiciamus, ne propter traditiones vel constitutiones nostras, regularia statuta B. Benedicti aliquatenus omittantur.

Regula S. Benedicti non prorsum dicitur. Monacho ad observantiam hujus referuntur.

§. 26. Ut ergo mandatum lucerna sit vobis, & lex, lux, & via vite increpatio disciplinæ, universitatem vestram monemus attentè per Apostolica vobis scripta, & in virtute obedientiæ districtè precipiendo mandamus, quatenus quodcumque necesse est providè cupientes, prescripta statuta studeatis inviolabiliter observare, ut ad frugem melioris vite conversi, ascensionibus in corde dispositis, de gratia in gratiam, & de virtute proficientes salubriter in virtutem, bonus in omni loco efficiamini odor Christi. Nosque in vestris meritis delectari, ac profectus vestros merito intendere debeamus.

Dat. P. An. 6. die 16. Jan.

Dat. Avenione, Idibus Janu. Pontificatus nostri ann. 6.

Prohibitio alienandi Terras de Campis, & illa loca Sedis Apostolica, & sine consensu Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium.

VI.

Hæc prohibitio est admodum extensa à Pio 7. inf. in consilio. 25. Admonet, ubi etiam notabo alias similes materias alienationum. Et ante eum, hujusmodi alienationes usque tunc factas revocavit Pius 17. us inf. in ejus consilio. 104. Apostolica.

Dictam const. Pij V. & alias successorum confirmavit S. D.N. Urb. VIII. ut in const. Sacrosancti, inf. tom. 4.

GREGORIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Universi scripta presens in presens, &c.

Edita A.D. 1234.

REx excelsus Summi Regis, Deus & homo Christus Jesus, quem legi necessitas non subiecit, factus est voluntate sub lege, formam relinquens Vicario, ut licet præ cæteris libertatem in excellentia dignitatis acceperit, recognoscat tamen cum cæteris quandam in officii debito servitutem, sacrarum observantiæ sanctionum gratuito alligans utrumque, necessitatem voluntariam & necessariam voluntatem; ut dum prælatum sic subiecit, major appareat ex hujusmodi subiectione prælati. Auctoritatis est quoque posse statuere, sed virtutis, ut quis se subiciat suo statuto, per alterum potens in subditis, per reliquum potentior in se ipso, præsertim cum efficacius statuat, dum exponit apertius sue prosecutioni statutum, eo quod linguæ manus interpret quasi præco seminat verbo parat.

Exordium.

§. 1. Sanè scilicet. Symmachus Papa volens quodammodo legi subicere potestatem, in Ecclesiæ prædiis alienandi licentiam interdixit, ut quod licere non expedit, licitum non putetur.

Symmach. P. alienas. res. Eccl. prohibuit in c. 6. hoc simili tit. Hic Pont. prohibet quod in rubr.

§. 2. Nos autem super hoc illius vestigiis inhaerentes, unanimi Fratrum desiderio, & petitione concordati, hac in perpetuum valitura constitutione sancimus, ut de patrimonialibus sine communi Fratrum consilio & assensu, alienatio nulla fiat, sitque uni facultas, quod ex causa legitima obstaculum liberæ contradictionis opponat. Quod si forte fuerit in alienatione processum, si ipso jure non teneat, per Successorem, quatenus Prædecessor de facto processerit, & eo ipso quod processum sic fuerit, revocandum, de alienantis vita, consentientium numero & solemnitate scripturæ, nullum admodum tali suscipiente contractu.

§. 3. Ceterum ad cautelam quædam loca specialioris inhibitionis vinculo adstringenda speciali expressione nominum præsentis paginæ fecimus annotari, videlicet. In Campania Castrum Fumon. Palian. Serron. & Lagan. In Maritima Aquam Putridam, Ostiam, quam Episcopus Ostien. tenet à Romana Ecclesiâ, in omnibus ipsius Episcopi jure salvo. Ariciam, Nympham Tolan. Coram, Cisternam, & Terracin. In Tuscia, Montem Flacon. Orselle, Montem Altum, Radicophanum, Pien. Aquam Pendentem, & Bullen. cum tota Valle Laci. In Ducatu Spoletan. Roccam de Cesis, & Roccam de Gualdo. In Episcopatu Spoletan. Roccam Sacrat, Brusin. Lorin. & Roccam de Saxo. In Episcopatu Natun. Castrum Sancti Gemini, Castrum Stronconis, Mirandan. & Castrum Oriculi. In Sabinia, Roccam Antiquam, & totam Sabiniam cum omnibus Castris, & Villis. In Marchia Anconitana, Rocca de Plorago, Serravalle, & Turtim de Parma, Nulli ergo, &c. nostræ constitutionis, &c. Si quis autem, &c. Dat. Lateran. 17. Kalend. Februarii, anno septimo.

Et quædam loca specialior designat.

D. P. An. die 16. Jan.

Quod Principes, aut Nobiles, seu Ecclesiarum Prælati, occasione Iurisdictionis, Advocatiz, Custodiæ, aut aliter, à Monasteriis Ordinis Cisterciensis quicquam exigere, vel talliis gravare non possint.

VII.

GREGORIVS NONVS

Ad hoc vide in f. 1. anno VII. Ad Romanam...

Alia de hoc Ordine, require supra in Constit. 1. f. 1. fol... Desiderium.

GREGORIVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei : Dilectis filiis Abbati Cisterciensis,
& Universis Coenobitis Cisterciensis Ordinis, Salutem &
Apostolicam benedictionem.

Quia refrigerante charitate multorum adeo iniquitas abundavit, ut quorundam successa velut ignis impietas, contra Ecclesias, & personas Ecclesiasticas tanquam validius inflammaretur, quanto rariores, qui eas tueantur contra pravorum incursum, invenit objectores; nos, quibus ipsarum cura & sollicitudo incumbit, ibi fortius insurgere cogimur, ubi persecutorum immanitas periculosius exarscit.

§. 1. Sicut enim nobis ex parte vestra gravis est oblata querela, nonnulli Principes, ac Nobiles, occasione Jurispatronatus, Advocatiae, live Custodiae, quam in Monasteriis, Grangiis, Cellariis, vel domibus vestris, se habere proponunt, interdum etiam pro sua libito voluntatis, & quidam Ecclesiarum Praelati, a quibus deberetis non gravamen, sed solamen potius expectare, bladum, vinum, refectiones, animalia, & res alias, pro aedificatione, ac munitione castrorum & villarum, necnon pro tyrociniiis, torneamentis, expeditionibus, & aliis usibus eorundem, a vobis exigunt, & extorquent, aliis vos talliis, & exactionibus indebitis multipliciter aggravando: Praeterea quidam ex ipsis, & alii carnes comedere in vestris domibus, ac mulieres etiam eadem domos ingredi, contra instituta vestri Ordinis non verentur, propter quod & quies Monastici Ordinis perturbatur, & grave commissis vobis Monasteriis imminet detrimentum. Quare nobis humiliter supplicatis, ut super his paterna providere sollicitudine dignemur.

§. 2. Nos igitur & vestrae providere quieti, & molestantium malitiis obviare volentes, auctoritate presentium districtius inhibemus, ne quis a vobis praemissa exigere, vel extorquere, aut in vestris domibus uti carnibus seu mulierem aliquam eas intrare praesumat, contra Ordinis instituta. Nulli ergo, &c.

Dat. Lateran. x. Kal. Febr. Pontificatus nostri anno septimo.

VIII. Canonizatio S. Dominici institutoris Ordinis Fratrum Praedicatorum, sub Regula S. Augustini, ejusque adscriptio in Catalogum Sanctorum Confessorum, cum suae festivitatis institutione pro die 5. mensis Augusti.

Hoc festum ex urgenti causa, die 4. d. mens. celebrari iussit Paul. IV. inf. in ejus Const. 1. §. Gloriosus.

De d. vero Ordine, vide sup. in Constit. 2. Honor. III. Religiosam, fol...

GREGORIVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei : Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Prioribus, Archidiaconis, Archipresbyteris, Decanis, & aliis Ecclesiarum Praelatis, ad quos littera ista pervenerint.

Fons sapientiae verbum Patris Dominus JESUS CHRISTUS, cujus natura bonitas, opus misericordiae, redimens, & renovans quos creavit: qui vineam, quam de Aegypto transtulit, usque ad consummationem saeculi non relinquit, sapienter signa propter instabiles mentes innovat, & mirabilia contra diffidentiam incredulitatis immutat. Dum in Ecclesia nascentis exordio post obitum Moysis, videlicet finem legis, ascensus equos, & in Evangeliorum quadrigis, quae vere sunt sanitas, arcu sacri eloquii, quem donec Judaeus infirmetur, intenderat;

et iudicantis, qui per nos non nisi posuisset, scilicet, cordentium, in hoc saeculo mundi, quae praedicationis firmam adhaerentiam, quibus videntur, scilicet, turus, viam equis suis in mari faceret, & in Raab habere latitudinis gentium signo coccineo signaret, in prima quadrigarum quatuor egredientium in Zacharia de medio duorum montium aereorum protulit equos rufos populosum Principes, fontes terrae. Qui petros, penitentiam fidei Deo Abraham, patris credentium, in fundamentum novi foederis adherentes, ad Ducis instar tinctis de hostia, id est, tribulationis angustia, vestibus, cum de sua signa militiae rubricarunt. Ut pro futurae gloriae gaudiis praesentem gladium non timentes, effecti martyres, id est, testes novae legis, libro confessionis voce subsciberent. Et foris fecis miraculorum signis ad stipulationum robur appositis, librum, & tabernaculum, quod Deus, & non homo fixit, ac Evangelici vasa ministerii, non brutorum, sed rationabilium hostiarum sanguine tingerent. Et in universam spatiosi maris faciem sagena praedicationis expansa, multiplicatam super numerum, de cunctis, quae sub caelo sunt nationibus, Ecclesiam congregarent.

§. 1. Sed quia praesumptio multitudinem, & malitia subsecuta est libertatem, in quadriga secunda sub colore, qui lugentibus & poenitentibus congruit, equestrem cuneum deputavit, qui ad claustrale desertum ductus per spiritum sub novi Israelis auriga Sanctissimo Benedicto, velut sub altero Heliseo, filii prophetarum communis vitae bonum, occasione multitudinis perditum, in jucunda cohabitationis grata societate restituit. Et sic unitatis scissure reficiens, ac per opera pietatis ad terram Aquilonis, unde omne malum panditur, proficiscens, cum fecit in ingressis thesauros nivis, & contritis corde quiescere, qui dedignatur in corpore peccatis subdito habitare. Post quos quasi lassum renovaturus exercitum, & redditurum jubulum post lamentum, applicitis ad quadrigam tertiam equis albis, fratribus Cisterciensis Ordinis, & Floren. velut tonstrum greges geminae charitatis foetibus uberes de poenitentiae lavacro fecit ascendere, S. Bernado ariete ovium in virtute spiritus, qua ex alto indutus extitit, & in abundantia frumenti vallium praecunte, ut transeuntes liberati per eum in fortitudine clament ad Dominum, dicant JESUM, & ponant castra Dei exercituum super mare.

§. 2. Novo igitur Israele his tribus agminibus, turmis totidem, quas Philistim fecerant, occurrente hora undecima, cum dies jam declinasset ad vespere, & propter iniquitatis abundantiam, charitate plurimum frigiditate, vergeret iustitiae radius ad occasum: quia vineam ad quam paterfamilias operarios diversis temporibus denarii conductos conventionem praemiserat, & quam sua dextera plantaverat, non solum vitiorum vepres & spinas pervaserant, sed jam propemodum vulpeculae demolientes, convertere in alienae vitis amaritudine intendebant adversus infestissimam multitudinem, malitiam adunare voluit promptiorem. Et sicut impraesentiarum vernimus post trium signis differentium tyrocinia quadrigarum, in quadriga quarta equos varios, & robustos, Praedicatorum & Minorum fratrum agmina cum electis ducibus simul, in praedium directurus, spiritum sancti Domini suscitavit. Et ei velut equo suae gloriae praebens fidei fortitudinem & fervorem, divinae praedicationis ignitum circumdedit collo ejus. Qui gerens a pueritia cetera senile, ac in mortificatione carnis eligens vivere, vitae requisivit actorem, & Deo deditus, ac in Nazarethum sub B. Augusti regula consecratus, sedulum circa sancta, Samuelis imitatus obsequium in castigatione desiderii, piissimum Danielis continuavit affectum, iustitiae semitas & Sanctorum vias strenuus athleta custodiens, & velut ad monumentum de tabernaculo Domini, de militantis Ecclesiae magisterio ac ministerio non discedens, carnem spiritui, & sensualitatem subjiciens rationi. Et factus unus cum Deo spiritus, totus in eum per excessum mentis pergere studuit, & sobriae cognitionis studiis a charitate proximi non recessit. Quo sagittante delicias carnis, & fulgurante mentes lapideas impiorum; omnis haereticorum secta contremuit, omnis Ecclesia fidelium exultavit. Aetate crescente crevit & gratia, quandoquidem inexplicabile gaudium de caelo concipiens animarum, ad eloquia Dei

Deus pro Christi salutem diversis temporibus plurimas sanctas permisit.

Et his temporibus B. Franciscum & B. Dominicum permisit.

Qui B. Dominicus sub reg. S. Augustini Ordine Praedicatorum instituit. De hoc Ordine vide sup. in constit. 2. Honor. III. Religiosam fol. 44.

lita A.D. 1334.

curiam.

causa huius confutatio.

Prohibitio de qua in sub.

Dat. P. An. 7. die 23. Janu.

curiam.

GREGORIVS NONVS

dedicatum, & per Evangelium Christi multo generans in conversione tam...

Vitaque san- ditate & miraculis claruit.

Hic idem P- tificatus Cata- logo SS. cum adscribitur.

Hic quoque fe- stum pro die 5. Augusti instituitur.

Indulgentiam eius Sepul- chrum visitantibus concedit.

Dat. P. An. 8. die 3. Julii.

IX. Approbatio Ordinis Fratrum Beatæ MARIÆ de Mercede, Redemptionis Captivorum, sub Regula S. Augustini.

Huic Ordini privilegium circa exhibitionem pio- rum Legatorum pro hac redemptione dedit Ni- col. IV. infr. in constit. 6. Ex parte. Exemptionem a Decimis per Sedem Apost. Regibus, vel aliis con- cedendis, indulgit Gregor. XI. constit. 3. Dum salu- bris. De eorum transitu ad Mendicantes, vide constit. 3. Calisti III. Super, & constit. 46. Clem. VIII. Nuper. De eiusdem Ordinis facultate, statis diebus faciendâ generalem benedictionem, habetur in eiusdem Clement. constit. 4. Infirmis. Forma quoque eam faciendâ, est in alia eiusdem constit. 79. Cum nos. Ordinis verò reformationes sunt in prædicti Clem. constit. 30. l. 1. qua, & in alia constit. 98. Ex pastoralis, &c. ubi notabo. Scias præterea huic redemptioni operam dare etiam Fratres Sanctissimæ Trinitatis redemptionis Captivorum, ut plene notavi sup. in constit. 1. l. III. Operante fol. 71. Et in Italia idem opus curat Archiconfraternitas B. Mariæ Consolati- nis de Vrbe, ut infr. in constit. 96. Greg. XIII. Chri- stiana.

Istis Fratribus recipere Fratres Reformatos eiusdem Or- dinis absque Sedis Apostolicæ licentia prohibuit S. D. N. Urb. VIII. constit. 77. Injuncti, inf. tom. 4. Et privilegia confirmavit idem S. D. N. d. 10. 4. constit. 94. Ex clemēti.

GREGORIVS EPISCOPVS Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Magistro, & fra- tribus domus S. Eusebii Sabinorum, salutem, & Apo- stolicam benedictionem.

Devotionis vestre precibus inclinatus, presentium vobis auctoritate concedimus, ut cum nonnulla ali- qua sit à vobis ex Religionibus approbati assumpta, B. Augustini pollitis Ordinem proficere. Dat. Perusii, xvi. Kal. Febr. Pontificatus nostri anno octavo.

X. Prohibitio ædificandi ac reedificandi Castra in terra Sabinæ, Status Ecclesiastici, absque licentia Sedis Apostolicæ.

GREGORIVS EPISCOPVS Servus Servorum Dei: Universis fidelibus nostris per Sa- biniam constitutis.

Cum tota terra Sabinæ, juris & proprietatis B. Petri existat, de Fratrum nostrorum consilio presenti con- stitutionse sancimus, ut in ea nullum Castrum ædificari, vel reedificari de cætero valeat absque Sedis Apostoli- cæ licentia speciali, sub interminatione anathematis, & pœna mille librarum ædificantibus, ac viginti singulis operariis. Districtius inhibentes, ne quis contra statu- tum hujusmodi venire præsumat.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, & inhibitionis, &c. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipoten- tis Dei, &c. Dat. Perusii, xv. Kal. Aprilis, anno octavo.

XI. Canonizatio S. Elisabeth viduæ, Andreæ Regis Hungarorum filiz, cum institutione suæ festi- vilitatis pro die 19. mensis Novembris.

GREGORIVS EPISCOPVS Servus Servorum Dei: Archiepiscopis, Episcopis, Ab- batibus, Prioribus, Archidiaconis, Archipresbyteris, De- canis, & aliis Ecclesiarum Prelatis, ad quos littera ista pervenerint.

Gloriosus in majestate sua Patris æterni Filius Re- demptor noster Dominus JESUS CHRISTUS, de cœlorum summitate prospiciens conditionis humanæ gloriam, multo concursu miseriz, cui primi parentis culpa dedit initium, deformatam, ineffabili dispositione provi- dit, ut & virtutem suam sedentibus in umbra mortis exponeret, & in exilio positos ad libertatis patriam re- vocaret. Igitur quia nulli potius quam sibi suæ facturæ redemptio cõpetebat (eo quod artificii sit & decens, & debitum, ut quocumque casu deperat quod pulchrius finxisse dignoscitur, in statum pristinum suæ virtutis stu- dio restauretur) in exile vasculum, si tamen sit exiguum quod recipit hospitem super omnia spatiosum, scilicet in aulam Virginis referam omni plenitudine sanctitatis, de regali throno se conferens, opus inde cunctis visibile protulit, per quod propulso tenebratum Principe de sui redemptione plasmatis triumphavit; certa relinquens instituta fidelibus, per quæ ipsis ad patriam redderetur transitus expeditus.

1. Hujusmodi quidem pietatis seriem Beata Elisa- beth ex regali orta progenie, & Thuringiæ Langravia gratiosa, solerti meditatione cõsiderans, & jam dicta eli- gens instituta continuis observare studiis, ut dignam per- ceptione se redderet perpetuæ claritatis, quasi ab ortu vi- tæ usque ad occasum, virtutum vacando cultui, nunquam desit in charitatis amplexibus delectari. Nam in confes- sione veræ fidei, vitæque dedita sanctitati, cœlestis Regi- næ diligendo filium, per quem dulcedinem consequi posset cœlestium nuptiarum, ita dilexit & proximum, quod amœnum sibi constituens illorum familiarem habere præsentiam, quam eorum inimica corruptio cunctis sug- gerit

perit illi peregrinam se in multis sibi reddidit inopem, sollicitam fore pauperibus, multipliciter affluentem. Quorum ab æque tenera tutrix esse desiderans & amatrix, eo quod sciret perennis vitæ præmium dilectorum Deo acquiri meritis genitorum, ad eam conditionem ipsorum gratiam sibi contulit, quam naturaliter secularis elatio vilipendit, quod etiam licitis sibi deliciis quas offererat status excellentia conjugalis, deductis pluries in contemptum, corpus delectatum & tenerum redderet assidue pascimonie studio maceratum, tantò sibi meriti quantitate proficiens, quàm quod sponte geritur, majoris gratiæ præmio muneratur. Quid ultra? Quæque jura sanguinis in supernæ desiderium transferens voluptatis, & imperfectum quid æstimans, si jam viri destituta præsidio, sic residuum vitæ decurreret, quod se ad jugum obedientiæ (cujus sub lege posita maritali absque ipsius præjudicio amplexatrix extiterat) non arctaret, religionis habitum induit, sub quo Dominicæ passionis in se celebrare mysterium usque in diem ultimum non omisit. O felix mulier. O matrona mirabilis. O dulcis Elisabeth dicta Dei satoritas, quæ pro refectioe pauperum, panem meruerit Angelorum. O inelyta vidua virtutum fecunda sobole, quæ studens ex gratia consequi, quod à natura non poterat indulgere, diris animæ hostibus per scutum fidei, lorica justitiæ, gladium spiritus, salutis galeam, & hastam perseverantiæ debellatis: sic amabilem immortalis spòse se præbuit, sic Regiæ virginis se dilectione continua colligavit, suam deprimendo dominium in ancillæ humilis famulatum, sic sanctis Elisabeth antiquis processibus conformem se reddidit, dum in mandatis & justificationibus Domini sine querelâ simpliciter ambulavit, Dei gratiam secreto mentis per affectum concipiens, & eandem per effectum pariens, ac nutrens assidue per profectum, quod salus omnium in se sperantium, & exaltatio in se quorumlibet in humilitatis & innocentie valibus positorum, in promissis suis præmia retributionis exurgens, ipsam mortis nexibus expeditam provexit ad solium luce inaccessibili luminosum.

Miraculum in-
stantur.

§. 2. De cujus stupenda & inexplicabili claritate præcedit, quod illius Spiritus & in superni fulgoris abyssorutilat, & in hujus profundo caliginis, multis coruscant miraculis gloriosis, quorum virtute catholicis fidei, spei & charitatis augmenta proveniunt, per hanc via veritatis exponitur, & hæreticis confusionis multæ materia cumulat, dum stuporis turbine obvoluit, quod dictæ Sanctæ meritis, quæ dum carnis clausa carcere teneretur, pauper spiritus, mitis mente, propria, vel potius aliena peccata deplorans, justitiam sitiens, misericordiæ dedita, munda corde, verè pacifica, attrita persecutionibus, & opprobriis extitit læcessita; vita mortuis, lumen cæcis, auditus surdis, verbum mutis, & gressus claudis, cœlesti dextera conferuntur: partes Theutoniæ spatiosas, quas mortis dogmate gestiebant inficere, in doctrinæ cœlestis amplexibus cernunt multipliciter exultare.

Verificatio
num habi-
ta est.

§. 3. De hujusmodi quidem & aliis ejusdem Sanctæ miraculis, quæ mentis inspecta oculis uberiorum lætitiâ profertur, quasi diffusis distincta literis viderentur, facta nobis per testes idoneos tanta plenitudine fidei, sicut debetur, & competit cõlendæ per omnia veritati.

Relatio in
numerum
sanctorum
subsequitur.

§. 4. Nos quorum deposcit officium his continuè desudare studiis, per quæ augeatur gloria Redemptoris, d. Sanctam, quam sibi ad intuitum placuit suæ majestatis assumere, de Fratrum nostrorum consilio & assensu, ac Venerabilium fratrum nostrorum, Patriarchatum, Archiepiscoporum, Episcoporum, & Prælatorum omnium, qui tunc apud Sedem Apostolicam existebant, Sanctorum Catalogo duximus adscribendam.

Institutio qua
suis festivi-
tatis pro die
19. Novem-
bris.

§. 5. Universitati vestræ per Apostolica scripta distri-ctè præcipiendo mandantes, quatenus 13. Kal. Decembris, die videlicet, quo eadem mortis absoluta vinculis, victura perenniter ad fontem supernæ prodiit voluptatis, Festum ejusdem prout miranda ipsius meritorum magnitudo exigit, celebretis, & faciatis solemniter celebrari, ut id nobis de thesauris cœlestibus ejus pia intercessione proveniat, quod ipsa præstante CHRISTO percepisse dignoscitur, & possidere perpetuò glorietur.

Et indulgen-

§. 6. Cæterum, ut universitati fidelium invisibilis

Aute consequendi delicias ex concessa nobis potestate de-
super propitiante Domino sit facultas; quinimo & ut no-
mem exaltetur Altissimi, si sponsa, sive venerabilem sepul-
turam fidelium procuremus accessibus honorari, omnibus
verè poenitentibus & confessis, qui se illuc annis singulis
devotionis aromata, & sinceritatis insignia deferentes in
memorato festo, & usque ad Octavas ipsius contulerint,
de Omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Petri &
Pauli Apostolorum ejus auctoritate concessi, unum annum
& quadraginta dies, de injuncta sibi poenitentia miseri-
corditer relaxamus.

ita pro visi-
tationibus eius
sepulchrum.

Dar. Perusii, Kalend. Junii, anno nono.

D. P. A. 9. die
1. Junii.

Approbatio veritatis Sacrorum Stigmatum Sancti
FRANCISCI de Assisio.

XII.

Comprobavit hoc idem Alexand. IV. in const. 4. Beni-
gnus, & etiam Sixt. IV. ut ibidem notabo. Et sub
invocatione horum Stigmatum, Roma instituta
nuper est Archiconfraternitas, ad diversa cha-
ritatis opera exercenda, de licentia Clement. VIII.
habita die 2. Augusti 1602.

Canonizationem autem S. FRANCISCI, habes hic sup.
in constit. 2. Mira, fol. 84.

GREGORIUS EPISCOPVS, &c. Editio A. D.
1237.

Confessor Domini gloriosus Beatus FRANCISCUS qua-
lis vitæ meritis processerit ad Patriam perpetuè cla-
ritatis, explicare literis arbitramur fore superfluum, cum id
ferè pervenerit ad fidelium notitiam singulorum.

Edita A. D.
1237.

§. 1. Verumtamen grande ac singulare miraculum, quo
ipsum sanctorum splendore & gloria Dominus JESUS
CHRISTUS mirabiliter decoravit, Universitati vestræ te-
nere præsentium non indignè duximus exprimendum. Vi-
delicet, quod idem Sanctus cum adhuc spatium præsentis
vitæ percurreret, & postquam illud feliciter consumma-
vit, manibus, lateribus, ac pedibus, specie Stigmatum divini-
tatis extitit insignitus. Quo ad nostram & fratrum nostro-
rum deducto notitiam, & cum cæteris ejusdem miraculis
per testes fide dignissimos probato, solemniter ex ipso spe-
ciali causam habuimus, quod Confessorem eundem, de
dictorum fratrum, & omnium Prælatorum consilio, qui
tunc apud Sedem Apostolicam existebant, Sanctorum Cata-
logo duximus adscribendum.

Approbatio
veritatis
Stigmatum S.
Francisci.

§. 2. Igitur cum ab universis fidelibus, & vobis præ-
cipuè credi firmiter cupimus, devotiones vestras rogamus,
& hortamur in Domino JESU CHRISTO, in remis-
sionem vestrorum peccatorum injungendo, quatenus ab as-
sertione contrarii aures de cætero penitus avertentes, Con-
fessorem eundem apud Dominum pia vobis reddatis veneratione propitium; ut ejus precibus ac meritis, in præsentia
à Domino prosperitatis gaudium, & in futuro felicitatis
æternæ percepisse solatium exultetis.

Prohibito
aliter cre-
dendi.
Imò panas
apposuit
Alex. III. in
rub. 1.

Dar. Viterbii 11. Kalendas Aprilis, Anno undecimo Pon-
tificatus nostri.

Dar. P. A. 11.
die 11. Aprilis.

Enuntiatio excommunicationis in Friderici II.
Imperatorem, ejusque fautores promulgata, &
liberatio subditorum ab ejus Vassallagio.

XIII.

Hic Fridericus antea Catholicus, leges pro libertate
Ecclesiasticæ ediderat, ut videre est sup. in 1.
const. Honorii III. Has leges, fol. 78. & inf. in const.
1. Inn. IV. Cum adversus. At ipse aberravit postea
à Fide, & in sua perfidia permanens, ab isto Pont.
excommunicatus fuit, Imperioque & Regni priva-
tus à d. Innoc. IV. ut inf. in ejus constit. 3. Ad Apo-
stolica. Ideoque ejus filium Conradum in Imperato-
rem eligi prohibuit idem Alex. inf. in const. 7. Firma.

GREGO

Edita A.D. 1239. GREGORIUS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Magistris Alberto Archidiacono, & Philippo de Assisio Nuntio nostro in Alemania commoranti: Salutem & Apostolicam benedictionem.

Sequitur alia. comp. super eisdem. GREGORIUS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Dilectis filiis Magistris Alberto Archidiacono Patavienfi, & Philippo de Assisio, Nuntio nostro in Alemania commoranti, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Præsumptum. Rationalis spiritus exulanti extra suos terminos naturæ comparitur, & à naturali potentia, frequenter rationis excidium deploratur. Sed cum hæc duo deformationis vulnera sentiunt, de illatis sibi passionibus ad invicem conqueruntur; non quod rationi, vel naturæ possit inesse deformitas, à qua Creator creaturam suam in creando facit penitus alienam, sed quod actiones proprias toties intentio prava deformat, quod jam corruptelæ vitium videatur naturæ privilegii insignitum. Unde turbatur ratio, merito natura conqueritur, nisi jus ab injuria provocet, ab injustitia vox innocentis appellet, ad tribunal recuratur supremi Judicis, ubi affectus noxii justitiæ limitibus coercentur.

Friderici II. Imperatoris. Quare Apostolica Sedes justitiæ languenti succurrere, & iniquitatis occuribus obviare, rigore Ecclesiasticæ reprimere disciplinæ. Hinc est quod dolentes audivimus, quod quidam Friderico, dicto Imperatori (qui sicut Herodes Christianam Religionem, & in peccatis fidelium, Jesum Christum conatur extinguere, & fidem Catholicam, & Ecclesiasticam libertatem totis molitur viribus conculcare) contra Deum, & Romanam Ecclesiam; consilium & auxilium, atque favorem impendant. Isque (quod dolentes referimus,) prava mente, Imperio, cujus jura & honores ac Principum conservari volumus & optamus illæsa, perniciosè incumbat, & incumbit, decorem ipsius Imperii, & honorem Principum, Imperii lege contempta, & Principum privilegio cancellato, quosdam de ipsorum majoribus, quod actibus suis illicitis consentire renuunt, incarceratione, & proditoria necis gladio feriendo, ac paganorum, qui Assassini vocantur (quod inauditum est, de quolibet Principe Christiano) gladiis exponendo deturpat. Nonnullos Episcopos, præcones Christi, rectores fidei, pastores ovium, medicos languentium animarum, spoliatos bonis Ecclesiasticis & mundanis, de Regno quod est B. Petri patrimonium Episcopale, aliisque Terris Imperio Romano subiectis, proscriptione damnabili exulate compellit, sacrosanctas Ecclesias sacrilega temeritate profanans, religiosos (quorum unum de Ordine Fratrum Minorum, absque juris ordine, & debita causæ cognitione horribili crudelitate combussit) pupillos, orphanos, pauperes, & viduas, tegmine vili nudatos, quasi sublatis desuper carnibus exollavit.

Despectio excommunicationis Summi Pontificis. Excommunicationis quoque ac anathematis latam contra se à nobis sententiam, contemptis Eccl. clavibus vilipendit, solemniter publicè sibi faciens celebrari, vel potius profanari divina, necnon laqueo damnatæ hæresis se suspendens, eandem sententiam prædicat non servandam.

Prohibitio Papæ, de muliere Friderici auxilium præstando. Verum, cum ex hoc subsidio consilii, & favore fidelium populorum dictus Fridericus reddidit se indignum, Venerabiles fratres nostros Archiepiscopos, Episcopos, ac dilectos filios Abbates, Priores, Præpositos, & alios Ecclesiarum Prælatos, necnon nobiles viros, Duces, Marchiones, Comites, Barones, & universos alios Christi fideles per Alemaniam constitutos, rogandos duximus attentius & monendos, sub debito fidei Christianæ quo tenentur D. Jesu Christo, districtè præcipiendo mandantes, ut præfate Friderico consilium vel juvamen operæ, vel operam aliquatenus non impendant.

Iussa excommunicationis non parentes d. prohibitionem. Quocirca discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus eos, qui contra præscriptum mandatum nostrum venire præsumperint, per excommunicationis sententiam, sublato appellationis obstaculo, à præsumptione hujusmodi compescatis. Constitutione de duabus diebus in generali Concilio edita non obstante. Quod si non ambo his exequendis poteritis interesse, alter vestrum ea nihilominus exequatur.

Dat. P. A. 13. die 24. Sept. Datum Laterani 8. Kalendas Octobris, Pontificatus nostri anno decimotertio.

Quia Fridericus dictus Imperator, de multis & gravibus excessibus suis à nobis diligenter & frequenter admonitus, non solum satisfacere non curavit, sed corde nequiter indurato, jugiter etiam deteriora committit, nos de fratrum nostrorum consilio, in eum, & in omnes illos, qui in hujusmodi excessibus, vel alias contra Rom. Ecclesiam sibi præstiterunt auxilium, consilium, vel favorem, excommunicationis & anathematis sententiam ducimus promulgandam.

§. 1. Omnes qui eis fidelitatis juramento tenentur, decernendo ab observatione juramenti hujusmodi absolutos, & firmiter prohibendo, ne sibi fidelitatem observent, juxta canonicas sanctiones.

§. 2. Ad hæc, Civitates, Castra, Villas, & alia loca, ad quæ ipse pervenerit, quandiu ibi fuerit, Ecclesiastico suppositum interdicto, ita quod publicè, vel secreto, nullum ibi officium divinum celebretur, indulgentia vel privilegio quomodolibet non obstante, omnesque qui eidem præsumperint celebrare, vel potius profanare divina, pœnæ depositionis decrevimus perpetuè subjacere.

§. 3. Universis Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis per Alemaniam constitutis, nostris damus literis in præceptis, ut prædictam excommunicationis & anathematis sententiam, pulsatis campanis, accensis candelis, necnon alia, quæ continentur in ipsis, in singulis Civitatibus, Castris, ac Villis, & locis suarum diocesium, absque dilatione aliqua publicari solemniter, ac etiam nuntiari singuli faciant eorundem.

§. 4. Et nihilominus omnes, tam Clericos, quam Laicos, qui ei adversus fidem Catholicam, & libertatem Ecclesiasticam, ac sponfam Christi sacrosanctam Ecclesiam machinanti, cum armis, vel sine armis, auxilium præstiterint vel favorem, excommunicationis vinculo innodati.

§. 5. Quocirca discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus si dicti Archiepiscopi præceptum nostrum neglexerint adimplere, vos eos ad id per excommunicationis sententiam, appellacione remota, cogatis, constitutione de duabus diebus in generali Concilio edita non obstante. Quod si non ambo his exequendis poteritis interesse, alter vestrum ea nihilominus exequatur.

Datum Laterani, nono Kalendas Decembris, Pontificatus nostri anno terdecimo.

Destinatio Religiosorum virorum ad Germanum Patriarcham Constantinopolitanum, cum explicatione Primatus S. R. Ecclesiæ, & cum pastoralis adhortatione, ut ad Ecclesiæ gremium, & unitatem revertatur.

Dedit postea Dominus unionem Ecclesiæ Græcæ, & Latine in Concilio Florentino, ut videre est in Eugen. 4. Constit. 17. Latentur, hic inf. Cetera ansem de Græcis indicata reperies inf. ad Const. 14. Innocens. 4. Sub Catholica, &c.

Edita A.D. 1239. GREGORIUS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Venerabili Fratri Archiepiscopo Græcorum, Salutem & Apostolicam benedictionem.

§. 1. Fraternalitatis tuæ literis, nobis & fratribus nostris per tuum Nuntium præsentatis, qua decuit benignitate receptis, earumque tenore plenius intellecto, dispoſuimus viros Religiosos vitæ laudabilis, & probatæ

* quædam.

Friderici II. Imperatoris. Jura facinorosa.

Despectio excommunicationis Summi Pontificis.

Prohibitio Papæ, de muliere Friderici auxilium præstando.

Iussa excommunicationis non parentes d. prohibitionem.

Dat. P. A. 13. die 24. Sept.

Excommunicatio d. Friderici promulgata.

Abſolutio Passalorum à juramento fidelitatis.

Interdictum locorum ad quæ ipse pervenerit.

Iussa pœnæ communitatis per Episcopos &c.

Ejusque factores excommunicationis.

Præceptum quod Nuntius Sedis Apostolicæ cogant Archiepiscopos ad prædicta exequenda.

D. P. An. 13. die 13. Nov.

XIV.

Hic Pontificatus d. Nuntio presentatis, & Cetera.

unum deile, quumque patres providentia divina
 ducat. Et hinc igitur de quo dicitur in Apo-
 calypsis & scriptis charissimis, de deo dicitur, & de
 ricare facie beatissimi, propter consuetudinem
 quos qui in principio pugnant, in ore tuo sunt duc-
 cis tanquam mel, cum solus in defensionis adversitate
 cis ad instar mellis, iuxta verbum sponsi dicitur in Can-
 tibus; Sicut vox tua in labiis meis, vox tua dulcis, &
 sua prudentia. Consequenter sine aliqua superbia
 regat, & illuminat in veris, quod Ecclesia Romana,
 que omnium Ecclesiarum caput est & magistra, in spe-
 culo à te propostis, Evangelii videlicet, & Epistolarum,
 & doctrina sanctorum Doctorum, nihil contrarium invenit,
 quod interpretative vel dispensative secundum statuta
 sanctorum Patrum in unitate fidei, & spiritus non con-
 cordet. In hoc libri apertione invenies, quod Romanus
 Pontifex omnibus omnia factus, ut omnes salvi fiant,
 non turpi sacri causis, vel voluntarie, sed à tribus suis
 divina inspiratione vocatus, statim servus servorum Dei
 effectus, curam pro fratribus & Coepiscopis suis, eo-
 rumque subditis contra hæreticos, schismaticos, & ty-
 rannos, ad tuitionem Ecclesiasticæ libertatis, cum suis
 fratribus se opponit. Et licet aliqui latenter subrepan-
 tibus tamen quasi ab omnium incurfibus modernis
 temporibus, Ecclesia Romana respirat.

Ad hunc
 quæ Græcorum
 schismatis
 patitur.

Græcorum
 schismatis
 ad
 Ecclesiam
 revertitur.

Dat. P. A. G.
 die 26. Julii.

Epistola
 ad
 D. D.

Signat. Schis-
 matis
 Græcorum
 ad
 Ecclesiam
 revertitur.

dat. de
 Laterani

§. 15. Sed si Græcorum Ecclesia patienter sustineat, ut
 tuis verbis tamur, verba que mordant, præter ani-
 marum pericula que ex eorum scissura proveniunt, ha-
 denus & proveniunt; scilicet vexatio dedisse debuerat
 intellectum, in quorum manibus ordo Ecclesiasticus per
 diversas Orientis nationes in diversa partibus confun-
 ditur, Ecclesiastica libertas deprimitur, & sacerdotalis
 dignitas conculcatur, nec est qui consoletur, cum ex om-
 nibus charis ejus, quia tanquam accephali ad caput Eccle-
 siæ recurrere contempserunt.

§. 16. Revertere igitur Sunamitis, revertere ut in-
 tueamur te, quia tunc rectè poterit frater fratre ju-
 vari, si filius, qui omnia consumpsit dissolutus vivendo,
 à Domino inspiratus surgat, & dicat: Pater peccavi in
 Cælum, & coram te, jam non sum dignus vocari filius
 tuus, fac me sicut unum de mercenariis tuis. Tunc enim
 pater non ut mercenario, sed ut filio revertenti occurreret,
 primam stolam proferret, occideretque vitulum saginatum,
 & generale convivium faciens; universis Christi fidelibus
 cum exultatione annunciabit & gaudio, quod &
 frater, & filius qui mortuus fuerat jam revixit, & dia-
 chona, que perierat est inventa, & sic te in gremio
 matris Ecclesiæ cum honore recepto, veritatem manife-
 ste videbis in speculo puritatis, quam Ecclesia Latina
 servat in fidei unitate, que non recipit maculam, neque
 rugam.

Datum Reat. 7. Kalend. Augusti, Anno sexto.

Sequitur altera ad eundem Epistola.

GREGORIVS EPISCOPVS,
 Servus Servorum Dei: Venerabili Fratri Archiepiscopo
 Græcorum, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Um iuxta testimonium veritatis, occasio sit erro-
 rum ignorantia scripturarum, cunctis expedit illas
 legere, vel audire, quia que in eis inspiratio divina re-
 posuit pro doctrina sequentium, ad cautelam trahere
 voluit modernorum.

§. 1. Sicut sub Jeroboam qui peccare fecit, ut legitur,
 Israël, præsumpta divisio tribuum patenter signat
 schisma Græcorum, & multatudo abominationum Samari-
 tæ, diversas hæreses multitudinis à veneratione veri
 Templi Dominici, Romanæ videlicet Ecclesiæ reverentia
 separatæ. Quod Chrysostomus, Nazianzenus, magnus
 Basilus, & Cyrillus emicuerint in cætu dissentientium,
 eadem fuit cælestis altitudo consilii, qua degeat voluit
 inter idolatras, Heliam, Helisæum, & filias Prophetarum.

§. 2. Nunc igitur quia in aliis literis, quas dudum
 tibi remisimus, latius hanc & alias auctoritatum & ratio-
 num, que pro Romanæ primatu Ecclesiæ faciunt, ma-

teris, & hinc igitur de quo dicitur in Apo-
 calypsis & scriptis charissimis, de deo dicitur, & de
 ricare facie beatissimi, propter consuetudinem
 quos qui in principio pugnant, in ore tuo sunt duc-
 cis tanquam mel, cum solus in defensionis adversitate
 cis ad instar mellis, iuxta verbum sponsi dicitur in Can-
 tibus; Sicut vox tua in labiis meis, vox tua dulcis, &
 sua prudentia. Consequenter sine aliqua superbia
 regat, & illuminat in veris, quod Ecclesia Romana,
 que omnium Ecclesiarum caput est & magistra, in spe-
 culo à te propostis, Evangelii videlicet, & Epistolarum,
 & doctrina sanctorum Doctorum, nihil contrarium invenit,
 quod interpretative vel dispensative secundum statuta
 sanctorum Patrum in unitate fidei, & spiritus non con-
 cordet. In hoc libri apertione invenies, quod Romanus
 Pontifex omnibus omnia factus, ut omnes salvi fiant,
 non turpi sacri causis, vel voluntarie, sed à tribus suis
 divina inspiratione vocatus, statim servus servorum Dei
 effectus, curam pro fratribus & Coepiscopis suis, eo-
 rumque subditis contra hæreticos, schismaticos, & ty-
 rannos, ad tuitionem Ecclesiasticæ libertatis, cum suis
 fratribus se opponit. Et licet aliqui latenter subrepan-
 tibus tamen quasi ab omnium incurfibus modernis
 temporibus, Ecclesia Romana respirat.

§. 3. Verumtamen si dubietatis sensum circa Euchari-
 sticæ Sacramentum, vester diversus à nostro ritus inducit,
 attende, quod non sit aliud, nec diversum unius Domini
 Jesu Christi pietus in assumpta propter nos carne passibilis,
 post sicut à morte sic ab omni passibilitate profusus
 imbutus, à Græcis petiter & Latinis nostræ salutis my-
 sterium frequentatur. Quæ ad fidem cum discipulo ju-
 niore præcurrens, & gratia non ingratus, illius di-
 gnationis, qua Deus compatiens miseriam humanam homo
 voluit esse passibilis, obgens quotidie reminisci hostiam
 offerri constituit firmatam, ut Apostolo dicente, quod
 ex fermento massa corrumpitur, in fermento corruptio-
 nis, cui ante resurrectionem corpus Dominicum subja-
 cere potuit, ostendatur. Latinus verò cum Petro seniore
 secutus literæ monumentum, de qua procedit spiritualis
 sensus, prior immo, & lintamina posita que sacro-
 sanctum Corpus, quod Ecclesiam signat, involverant, se-
 paratumque sacrum quod fuerat super caput aspexit.
 Sacramentum glorificati Corporis celebrare mirificen-
 tibus in animis sinceritatis elegit. Sed utique panis simplex
 ante sacrificium panis est. Transubstantiatione verò fa-
 cta per verba Dominica, panis non est, & ideo nec fer-
 mentarius, nec azimus dici potest. Sed ille potius creditur
 esse panis vivus, qui descendit à cælo, & tribuit vitam
 mundo. Hæc & his similia docuit Petri sedes unctio
 spiritus, & sanitas intellectus.

Et de divinis
 ritibus circa
 Sacramentum
 Euchariſticæ.

§. 4. Utinam & tu tandem aliquando juniorem dis-
 cipulum, qui vidit & credidit secutus intueas, ut omni-
 bus intellectis nobiscum verè pallas illud Davidicum:
 Ecce quam bona, & quam jucunda, habitare fratres
 in unum.

Hortatio ad
 unitatem
 amplexen-
 dam.

Dat. Laterani 15. Kalendas Junii, Pontificatus nostri
 Anno septimo,

Dat. P. A. G.
 die 18. Julii.